

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
ІНСТИТУТ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ НАПН УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО «РІДНА ШКОЛА»
AUTONOMOUS UNIVERSITY OF ZACATECAS (MEXICO)
EUROPEAN INSTITUTE OF FURTHER EDUCATION (EIDV) (SLOVAKIA)
ISRAEL TRAUMA COALITION (ISRAEL)
Sky Tel OÜ (Estonia)

DOI <https://doi.org/10.59647/978-617-520-999-8/1>

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

VII Міжнародної конференції

**Актуальні проблеми освітнього
процесу в контексті європейського вибору України**

14 листопада 2024 року

Київ
Видавництво Ліра-К
2025

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Київського національного університету будівництва і архітектури
(протокол № 27 від 29 листопада 2024 р.)*

Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України: матеріали VII Міжнародної конференції (14 листопада 2024 року). – Київ : Видавництво Ліра-К, 2025. – 728 с.

ISBN 978-617-520-999-8

У матеріалах VII Міжнародної конференції «Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України» висвітлюються актуальні питання професійної (професійно-технічної) освіти: вітчизняний та зарубіжний досвід; психолого-педагогічне забезпечення освітнього процесу; сучасні виклики; сучасні проблеми викладання інженерно-технічних та гуманітарних дисциплін.

Матеріали конференції розраховані на науково-педагогічних, наукових працівників у галузі педагогіки, психології, соціології, викладачів, аспірантів, студентів, а також на соціальних педагогів, соціологів, практичних психологів і соціальних працівників.

*За зміст поданих матеріалів несуть відповідальність
їх автори.*

УДК 37.09

УДК 378.147

*Калениченко Руслан Арсенович,
кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри професійної освіти
Київського національного університету
будівництва і архітектури;
Червяк Юлія Дмитрівна,
здобувач вищої освіти академічної групи ПУА-23
Київського національного університету
будівництва і архітектури*

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВИТИ В УКРАЇНІ

Професійно-технічна освіта - складова системи освіти України, що є комплексом педагогічних і організаційно-управлінських заходів, спрямованих на забезпечення оволодіння громадянами знаннями, уміннями і навичками в обраній ними галузі професійної діяльності, розвиток компетентності та професіоналізму, виховання загальної і професійної культури. Здобувається у професійно-технічних навчальних закладах. Професійно-технічна освіта забезпечує здобуття громадянами професії відповідно до їх покликань, інтересів, здібностей, а також допрофесійну підготовку, перепідготовку, підвищення їх кваліфікації [2].

Україна, вступивши до третього тисячоліття, розбудовує національну систему освіти. Основними пріоритетами в модернізації системи освіти є її демократизація, підвищення фундаментальності, використання найновіших технологій навчання, інтеграція різних форм і систем навчання. Стратегічним завданням державної освітньої політики в Україні є конкурентний вихід української освіти на ринок світових освітніх послуг, поглиблення міжнародного співробітництва. Освіта є основою соціального, політичного, економічного, духовного а культурного розвитку суспільства.

В Україні в умовах реформування усіх суспільних інститутів та завершального етапу децентралізації влади все гостріше постає проблема із забезпеченням регіональних ринків праці висококваліфікованими робітничими кадрами. Адже ефективним результатом виконання саме цієї умови є не лише задоволення попиту та сучасних вимог роботодавців в регіоні, стабілізації ринку праці, а й забезпечення добробуту країни в цілому.

3 дня становлення України, як незалежної та суверенної держави, ця проблема поміж інших суспільних проблем займала значне місце. А її

вирішенню завжди приділялася пильна увага. Упродовж останнього десятиріччя Державна аудиторська служба України неодноразово наголошували на наявності низки проблем щодо підготовки робітничих кадрів.

Зокрема, основною з яких була недостатність фінансування закладів профтехосвіти, які й повинні забезпечувати належну підготовку робітничих кадрів. Як наслідок, відсутність осучаснення матеріально-технічної бази таких закладів, що своєю чергою спричинило дисбаланс між вимогами роботодавців та спроможністю «новоспечених» кваліфікованих робітників до виконання поставлених роботодавцем завдань.

Наголошували вказані фінансові органи на прорахунки при формуванні і державного замовлення на підготовку і випуск робітничих кадрів, а саме: формальний підхід до визначеної державою процедури формування потреби у робітничих кадрах; неефективний розподіл державного замовлення між закладами профтехосвіти, в частині використання ресурсу акредитованих вищих професійних училищ і центрів професійної (професійно-технічної) освіти, мета яких є підготовка робітників високого рівня кваліфікації з технологічно складних, наукоємних професій і спеціальностей, на підготовку кваліфікованих робітників з робітничих професій простої і середньої технологічної складності, обсяг замовлення яких у цих закладах становив понад 50% замовлення.

Залишається проблемою і підготовка кадрів за інтегрованими професіями, оскільки регіональне замовлення до навчального закладу доводиться в розрізі напрямів економічної діяльності та надалі розподіляється ним самостійно без урахування потреби у підготовці кадрів за певною спеціальністю, яка надавалася на погодження до регіональних рад професійної (професійно-технічної) освіти, що своєю чергою також призводить до зарахування на навчання понад доведені обсяги регіонального замовлення [1].

Оптимальна інтегрованість ПТО в існуючий соціально-економічний простір та сучасну модель регіонального ринку праці є головною передумовою й важливим засобом забезпечення її ефективного функціонування відповідно до загальнонаціональних інтересів держави та інтересів різних соціально-економічних верств населення.

Перспективи професійно-технічної освіти включають кілька ключових напрямів, які сприяють її розвитку та модернізації.

По-перше, це інтеграція нових технологій, що передбачає використання цифрових інструментів та онлайн-платформ для навчання. Це дозволяє студентам отримувати знання та навички в зручний для них час та темп.

По-друге, важливим аспектом є партнерство з бізнесом. Співпраця з компаніями допомагає забезпечити актуальні навички та знання, необхідні на ринку праці. Це включає організацію стажувань та практик, а також розробку навчальних програм у співпраці з бізнесом.

Третій напрямок – глобалізація освіти. Це обмін досвідом та програмами з іншими країнами, участь у міжнародних дослідницьких проектах та конференціях. Такий підхід дозволяє інтегрувати найкращі світові практики у навчальний процес.

Четвертий аспект – індивідуалізація навчання. Це розробка персоналізованих навчальних планів, що враховують інтереси та здібності кожного студента, а також надання індивідуальних наставників для підтримки професійного розвитку та кар'єрного зростання [3].

Професійно-технічна освіта в Україні стикається з низкою викликів, серед яких застаріла матеріально-технічна база, недостатнє фінансування, а також невідповідність навчальних програм сучасним вимогам ринку праці. Водночас, існують значні перспективи для її розвитку. Інтеграція нових технологій, активне партнерство з бізнесом, глобалізація освітніх процесів та індивідуалізація навчання можуть суттєво підвищити якість професійної освіти. Важливою умовою для реалізації цих перспектив є підтримка з боку держави та міжнародних організацій, а також активна участь усіх зацікавлених сторін у процесі реформування системи професійно-технічної освіти. Це дозволить підготувати кваліфікованих фахівців, здатних ефективно працювати в умовах сучасного ринку праці та сприяти економічному розвитку країни.

Список використаних джерел

1. Гребень С.Є. Проблеми та перспективи розвитку професійної технічної освіти в Україні. – URL: <https://snku.krok.edu.ua/index.php/vcheni-zapiski-universitetu-krok/article/view/437/465>
2. Комісарова Л.О. Перспективи розвитку професійно-технічної освіти в сучасних соціально-економічних умовах – URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/9521/1/119-122.pdf>
3. Селецький А. В. Розвиток професійної освіти і навчання в Україні. – URL: https://nmc-pto.dp.ua/doc/2016/2016_09_02_11_04_16.pdf
4. Impact of Artificial Intelligence in Students' Learning Life. S Raja, D Joel Jebadurai, Lavrik Ivan, Rudenko V Mykola, Kalenychenko Ruslan, P Reznik Nadiia. AI in Business: Opportunities and Limitations: Volume. Springer Nature Switzerland. 23-17. <https://ouci.dntb.gov.ua/en/works/4zP0wPw9/>

<i>Калениченко Руслан Арсенович, Нечипоренко Катерина Олександрівна</i> ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА В ШКОЛАХ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ.....	179
<i>Калениченко Руслан Арсенович, Пашковський Данило Олександрович</i> ЄВРОПЕЙСЬКІ ПРАКТИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ТА МОЖЛИВОСТІ ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	182
<i>Калениченко Руслан Арсенович, Петренко Анастасія Русланівна</i> МОТИВАЦІЯ БІЗНЕС-ДІЯЛЬНОСТІ.....	184
<i>Калениченко Руслан Арсенович, Рожко Тетяна Сергіївна</i> ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА СУБ'ЄКТАМ БІЗНЕСУ.....	188
<i>Калениченко Руслан Арсенович, Угольниченко Віктор Олегович</i> КУЛЬТУРА ТА ЕТИКА БІЗНЕСУ.....	190
<i>Калениченко Руслан Арсенович, Ушкаленко Вікторія Володимирівна</i> ДІЛОВИЙ ЕТИКЕТ ЯК ОСНОВА ПОВЕДІНКИ У БІЗНЕС- СЕРЕДОВИЩІ.....	192
<i>Калениченко Руслан Арсенович, Фараон Владислава Володимирівна</i> ГЕНДЕРНІ ВІДМІННОСТІ У ПІДПРИЄМНИЦТВІ.....	194
<i>Калениченко Руслан Арсенович, Червяк Юлія Дмитрівна</i> ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ.....	195
<i>Калениченко Руслан Арсенович, Шаповалова Крістіна Олександрівна</i> АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ В УКРАЇНІ.....	198
<i>Канішевський Станіслав Михайлович, Ткаченко Федір Володимирович</i> РОЛЬ ТРЕНЕРА У СТВОРЕННІ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ ТА ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СПОРТИВНОЇ КОМАНДИ.....	202
<i>Канішевський Станіслав Михайлович, Шпильовий Володимир Іванович</i> ВПЛИВ ОСОБИСТІСНИХ ЯКОСТЕЙ ЮНИХ СПОРТСМЕНІВ НА СТИЛЬ ПОВЕДІНКИ В СИТУАЦІЇ КОНФЛІКТУ.....	204
<i>Киселевська Світлана Михайлівна, Коваленко Світлана Вікторівна</i> ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА СПОРТСМЕНІВ-ШАХІСТІВ.....	207
<i>Киселевська Світлана Михайлівна, Севериненко Артем Андрійович</i> ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ПРОГРАМИ НІТ ДЛЯ ВІЙСЬКОВИХ.....	209

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В КОНТЕКСТІ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ

Збірник матеріалів

VII Міжнародної конференції

(Київ, 14 листопада 2024 року)

Керівник видавничого проєкту *Віталій Зарицький*

Підписано до друку 03.01.2025. Формат 60x84 1/16.
Папір офсетний. Друк офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. аркушів – 42,31. Обл.-вид. аркушів – 35,24.
Тираж 300

Виготовлювач: ТОВ «Видавництво Ліра-К»
Свідоцтво № 3981, серія ДК.
03142, м. Київ, вул. В. Стуса, 22/1
тел.: (050) 462-95-48; (067) 820-84-77
Сайт: lira-k.com.ua, редакція: zv_lira@ukr.net